

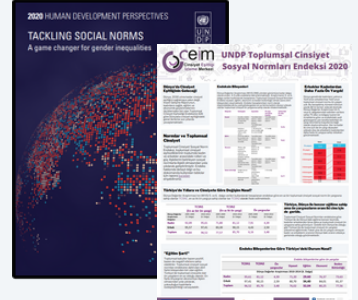
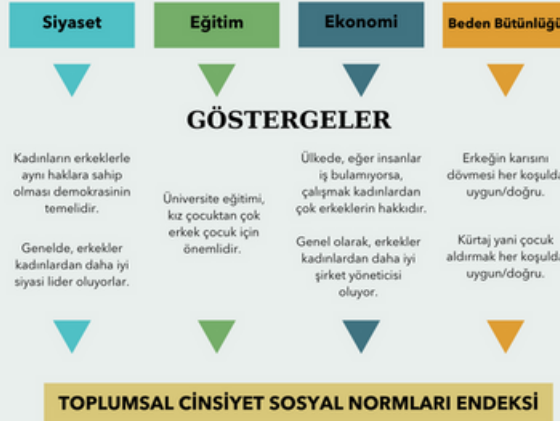
Toplumsal cinsiyet önyargılarını yıkarak - Toplumsal normları cinsiyet eşitliğine doğru değiştirmek!

Endeks, toplumsal cinsiyet eşitliğini engelleyen önyargılı sosyal normların yaygınlığını ölçmektedir. Bu rapor, 2017-2022 yılları arasındaki güncel veriler dayanarak endeksin bir güncellemesini sunmaktadır. Küresel nüfusun yüzde 85'ini kapsayan 80 ülke ve bölgeden elde edilen verileri kullanan 2023 endeksi, ülkeler ve zamanlar arasında baskın ve yaygın toplumsal cinsiyete dayalı önyargıların bir portresini çizmektedir. Endeks hakkında detaylı bilgi ve bu dokümanda kullanılan tablolar için rapora [buradan](#) erişebilirsiniz.

Endeksin Bileşenleri

Dünya Değerler Araştırması (WVS) 1981 yılından günümüze kadar dalga olarak anılan 4-5 yıllık aralıklarla tekrarlanmaktadır. Araştırmanın 6. ve 7. dalga verileri kullanılarak hesaplanan Toplumsal Cinsiyet Sosyal Normları Endeksi 2023 siyaset, eğitim, ekonomi ve beden bütünlüğü olmak üzere dört bileşenden oluşmaktadır. Endeks hesaplanırken norm olarak düşünülebilecek bu yedi göstergeden en az birine katılım düzeyi yüksek olanlar toplumsal cinsiyet ön yargısına sahip olarak nitelenmektedir.

BOYUTLAR

Toplumsal Cinsiyet Sosyal Normları Endeksi İlk Defa 2020 Yılında Hesaplandı.

Endeksin 2020 yılında yayımlanan ilk raporuna [buradan](#) endeks ile ilgili hazırladığımız bilgi notuna ise [buradan](#) erişebilirsiniz.

Ayrıca endeksin 2020 ve 2023 yıllarındaki değerlerini CEİM [Veri Portalı](#)'nda bulabilir, ülkeler arası karşılaştırmalar yapabilir ve zaman serisi içindeki değişimi görebilirsiniz.

Toplumsal Cinsiyet Sosyal Normları Endeksinde Yıllara ve Cinsiyete Göre Değişim Nasıl?

Dünya Değerler Araştırması'nın (WVS) 6. ve 7. dalga verileri kullanılarak hesaplanan endekse göre en az bir toplumsal cinsiyet sosyal norm ön yargısına sahip olanlar TCSN1, en az iki ön yargıya sahip olanlar ise TCSN2 olarak ifade edilmektedir.

	TCSN1 (En az bir ön yargı)		TCSN2 (En az iki ön yargı)		Ön yargısızlar	
	2010-2014 (6. Dalga)	2017-2022 (7. Dalga)	2010-2014 (6. Dalga)	2017-2022 (7. Dalga)	2010-2014 (6. Dalga)	2017-2022 (7. Dalga)
Dünya Değerler Araştırması Dalgaları						
Kadın	94,4	88,5	79,1	71,4	5,61	11,55
Erkek	96,9	93,7	89,7	83,1	3,13	6,35
Toplam	95,6	91,1	84,4	77,3	4,39	8,92

Türkiye özelinde Dünya Değerler Araştırmasının 7. Dalga verisinin 2017 yılında toplanmış olduğunu akıldta tutmalıyız. 2021 yılında İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme vb. geri gidişlerin etkisinin yansımaları ancak 8. Dalga verisinin ardından görebileceğiz.

Türkiye ve Dünya'da ön yargısızların oranı iki cins için de artmaya başlasa da yol daha çok uzun!

Toplumsal Cinsiyet Sosyal Normları endeksinde Türkiye'de de Dünya'daki eğilime benzer biçimde, kadınlar erkeklerden biraz daha az toplumsal cinsiyet ön yargısına sahipler. Genel olarak dalgalar arasında ön yargısızların oranının artmış olması ataerkil toplum düzeninde eşitliği önemseyen normların benimsenmeye başlaması açısından olumlu bir gelişmedir.

Ekonomide ön yargılı tutumlar azalıyor!

Toplumsal cinsiyet sosyal normları endeksinin eğitim bileşeni Türkiye'de toplumsal cinsiyete dair ön yargıların en az olduğu alan olmayı sürdürmektedir. Endekste en belirgin ilerleme ise ekonomi bileşenindedir. 7. dalga verisine göre Türkiye'de erkeklerin kadınlardan daha iyi yönetici olduğunu düşünen ve/veya çalışmanın öncelikle erkeklerin hakkı olduğunu düşünenlerin oranı azalmıştır. Endeksin beden bütünlüğü bileşeninde ise Erkeğin karısını dövmesini uygun bulanlar ve/veya kürtajın her koşulda uygun olmadığı görüşünü paylaşanların oranında herhangi bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Endeks Bileşenlerine Göre Türkiye'deki Durum Nasıl?

Endeks Bileşenleri	Dünya Değerler Araştırması Dalgaları	Kadın	Erkek	Toplam
Siyaset	6. Dalga	71,2	80,7	76,4
	7. Dalga	64,2	75,8	70,0
Eğitim	6. Dalga	29,6	34,4	31,6
	7. Dalga	30,0	35,3	32,7
Ekonomi	6. Dalga	76,4	84,0	78,9
	7. Dalga	59,4	71,9	65,6
Beden Bütünlüğü	6. Dalga	73,6	81,4	75,8
	7. Dalga	75,0	76,1	75,6

Bu proje Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir.

#veriyleştirir